

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR
SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

New Syllabus (CBCS) (As per NEP -2020 Guidelines)

B. A. Part I– Marathi (Sem. I & II)

with effect from June – 2024

(2024 to 2027)

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर
 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण- २०२० नुसार पदवी अभ्यासक्रम
 बी. ए. भाग- १ मराठी
 (शैक्षणिक वर्ष जून – २०२४ पासून)
 सत्र – पहिले
 (w. e. f. june - 2024)

Paper No.	Code	Title of Paper	Semester Exam			L	P	Total Credits
			Theory	IA	Total			
DSC- Major (Mandatory)								
DSC – I		Marathi- I	60	40	100	60	0	4
GE / OE – I		मराठी गद्य	30	20	50	30	0	2
VSC – I		व्यावसायिक कौशल्ये (पूर्वार्ध)	30	20	50	30	0	2
IKS		भारतीय ज्ञान परंपरा (Generic)	30	20	50	30	0	2

सत्र दुसरे
 (w. e. f. oct. – 2024)

Paper No.	Code	Title of Paper	Semester Exam			L	P	Total Credits
			Theory	IA	Total			
DSC- Major (Mandatory)								
DSC – II		Marathi- II	60	40	100	60	0	4
GE / OE - II		मराठी पद्य	30	20	50	30	0	2
VSC – II		व्यावसायिक कौशल्ये (उत्तरार्ध)	60	40	100	60	0	2
SEC		कौशल्य विकास	30	20	50	30	0	2

सत्र पहिले

बी. ए. भाग- १ मराठी

DSC – I (Major): मराठी पेपर – १

❖ उद्दिष्टे : (objectives)

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय करून देणे.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित करणे.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध करणे.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख करून देणे.
५. विद्यार्थ्यांना कथा आणि कविता या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजावून सांगणे.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजविणे.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय करून देणे.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्याच्या निर्मितप्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

❖ साध्यपूर्ती (outcome)

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय होईल.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित होण्यास मदत होईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध होत जाईल.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख होईल.
५. विद्यार्थ्यांना कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजून येतील.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजेल.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय होईल.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्यनिर्मितीचे आकलन होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
१.	गद्य विभाग- वैचारिक : १. भारतीय मातृसत्ताक परंपरा - स. रा. गाडगीळ २. सम्राट अशोक ३. शिवरायांचे पत्र ४. स्वातंत्र्याचा पहिला दिवस - यशवंतराव चव्हाण	१५	१
२.	कथा : १. खस्सर जातक २. हरणगावला आम्ही पोचतो- चिं. वि. जोशी ३. अभ्यास - रा. रं. बोराडे ४. शिक्षा: सर्व: शिक्षा - जी. के. ऐनापुरे ५. आनंद: दासरी व्यंकटरमण्णा (तेलुगु) (अनुवाद : रेणुका बुधाराम)	१५	१

३.	कविता : १. गाथासप्तशती - राजा हाल २. मऊ मेणाहुनी आम्ही - संत तुकाराम ३. आयुष्याला द्यावे उत्तर- विंदा करंदीकर ४. वामांगी- अरूण कोलटकर ५. आजी- भालचंद्र नेमाडे	१५	१
४.	कविता : ६. देवा, ह्याही देशात पाऊस पाड – दिलीप चित्रे ७. तिची कहाणी - ना. धों. महानोर ८. बिनतक्रार निभवलेला - अनुराधा पाटील ९. माझी कविता - नागराज मंजुळे १०. काहीच नष्ट होत नसतं- प्रियदर्शन (हिंदी) (अनुवाद: विजय चोरमारे)	१५	१

*****

सत्र - पहिले
बी. ए. भाग- १ मराठी
(GE / OE) : मराठी गद्य

❖ **उद्दिष्टे : (objectives)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय करून देणे.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित करणे.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध करणे.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख करून देणे.
५. विद्यार्थ्यांना कथा आणि कविता या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजावून सांगणे.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजविणे.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय करून देणे.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्याच्या निर्मितप्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

❖ **साध्यपूर्ती (outcome)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय होईल.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित होण्यास मदत होईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध होत जाईल.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख होईल.
५. विद्यार्थ्यांना कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजून येतील.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजेल.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय होईल.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्यनिर्मितीचे आकलन होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
१.	गद्य विभाग - वैचारिक लेख : १. रूमहणेंयाचा सिद्धांत- चक्रधर २. आपल्या शेतकीची अवस्था - मुकुंदराव पाटील ३. स्त्री- पुरुष तुलना - ताराबाई शिंदे ४. भाषेतील पुरुषप्रधानता- आ. ह. साळुंखे	१५	१
२.	कथा : १. दहा रुपयांची नोट- हमीद दलवाई २. दाद- नागनाथ कोत्तापल्ले ३. पावसात सूर्य शोधणाऱ्या मुलाची गोष्ट- नीरजा ४. सुटका : राजेंद्र भोसले ५. वयाची अट नाही - सुधा मूर्ती (कन्नड) (अनुवाद - लीना सोहोनी)	१५	१

*****

सत्र पहिले
बी. ए. भाग- १ मराठी
(VSC) : व्यावसायिक कौशल्ये (पूर्वार्ध)

❖ **उद्दिष्टे : (Objectives)**

१. लेखन कौशल्याचे महत्त्व व उपयोजन समजावून सांगणे.
२. मुद्रित शोधनाचे कौशल्य विकसित करणे.
३. विविध मंचीय कार्यक्रमाचे स्वरूप समजावून सांगणे व रोजगार निर्मिती करणे.

❖ **साध्य : (Outcome)**

१. प्रमाण लेखनाचे कौशल्य निर्माण होऊन प्रसारमाध्यामांत रोजागार मिळेल.
२. टंकलेखनाचे कौशल्य निर्माण होऊन व्यावसायिकतेचा विकास होईल.
३. विविध मंचीय कार्यक्रमाचे स्वरूप समजून येण्याने स्वतंत्र व्यवसाय करण्याचे कौशल्य निर्माण होईल.

अ.क्र.	घटक	अध्यापन तसिका	श्रेयांक
१	मुद्रित शोधनाचे स्वरूप १. मुद्रित शोधन म्हणजे काय? २. मुद्रित शोधनाचे स्वरूप ३. मुद्रित शोधनाचे घटक ४. मुद्रित शोधनाची चिन्हे	१५	१
२.	कार्यक्रम व्यवस्थापन कौशल्य १. कार्यक्रम व्यवस्थापन : स्वरूप व प्रकार २. कार्यक्रमाची पूर्व तयारी ३. मंचावरील कार्यक्रमाचे व्यवस्थापन ४. सांस्कृतिक कार्यक्रमातील आंगिक व भाषिक कौशल्य	१५	१

*****

सत्र दुसरे
(w. e. f. oct. – 2024)

Paper No.	Code	Title of Paper	Semester Exam			L	P	Total Credits
			Theory	IA	Total			
DSC- Major (Mandatory)								
DSC – II		Marathi- II	60	40	100	60	0	4
GE / OE - II		मराठी पद्य	30	20	50	30	0	2
VSC – II		व्यावसायिक कौशल्ये (उत्तरार्ध)	60	40	100	60	0	2
SEC		कौशल्य विकास	30	20	50	30	0	2

सत्र दुसरे
(w. e. f. Oct.- 24)
DSC – II (Major) : मराठी पेपर- २

❖ **उद्दिष्टे : (objectives)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय करून देणे.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित करणे.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध करणे.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख करून देणे.
५. विद्यार्थ्यांना कथा आणि कविता या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजावून सांगणे.
६. कथा आणि कवितेच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजविणे.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय करून देणे.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्याच्या निर्मितप्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

❖ **साध्यपूर्ती (outcome)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय होईल.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित होण्यास मदत होईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध होत जाईल.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख होईल.
५. विद्यार्थ्यांना कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजून येतील.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजेल.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय होईल.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्यनिर्मितीचे आकलन होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
१.	गद्य विभाग- वैचारिक लेख : १. भांडवलशाहीचे भविष्य- महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे २. सामाजिक ऐक्य आणि सहिष्णुता - राजर्षी शाहू महाराज ३. लोकशाहीच्या यशस्वी कामकाजाच्या पूर्वावर्ती शर्ती- - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ४. अभिजात मराठी भाषा- हरी नरके	१५	१
२.	कथा : १. न लिहिलेले पत्र – चारुता सागर २. पंगत - सखा कलाल ३. दीक्षा - भारत काळे ४. वस्तरा चालवणारी बाई - सीताराम सावंत ५. आठवणीतले वडील - रघुनंदन त्रिवेदी (हिंदी)	१५	१

	(अनुवाद : जयप्रकाश सावंत)		
३.	पद्य विभाग- कविता : १. आकल्प आयुष्य- संत नामदेव २. मानवाचा धर्म एक - महात्मा फुले ३. फटका- शाहीर अनंत फंदी ४. कामगारबंधो - नामदेव ढसाळ ५. पुस्तकांच्या संग्रहाविषयी - सतीश काळसेकर	१५	१
४.	कविता : ६. बाजारहाट- भूजंग मेश्राम ७. सारा समाज हल्ली - अविनाश सांगोलेकर ८. संगणक विरुद्ध माणूस- अरुण काळे ९. चारचौघी- माधुरी मरकड १०. गवत - पाश (पंजाबी) (अनुवाद : निरंजन उजगरे)	१५	१

*****

सत्र दुसरे
बी. ए. भाग - १ मराठी
(GE / OE) : मराठी पद्य

❖ **उद्दिष्टे : (objectives)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय करून देणे.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित करणे.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध करणे.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख करून देणे.
५. विद्यार्थ्यांना कथा आणि कविता या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजावून सांगणे.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजविणे.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय करून देणे.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्याच्या निर्मितप्रक्रियेचा परिचय करून देणे.

❖ **साध्यपूर्ती (outcome)**

१. भारतीय ज्ञानपंपरेचा परिचय होईल.
२. विद्यार्थ्यांमधील वैचारिक जाणिवा विकसित होण्यास मदत होईल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी भाषा आणि साहित्याची जाणीव समृद्ध होत जाईल.
४. मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रकार व प्रवाहांची ओळख होईल.
५. विद्यार्थ्यांना कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि परंपरा समजून येतील.
६. कथा आणि कविता या वाङ्मयाच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये मानवी मूल्य व सामाजिक एकात्मता रुजेल.
७. भारतीय साहित्याचा आणि अनुवाद या संकल्पनेचा परिचय होईल.
८. विद्यार्थ्यांना साहित्यनिर्मितीचे आकलन होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
३.	पद्य विभाग- कविता: १. वचने- महात्मा बसवेश्वर २. माझे वेड - सेनापती बापट २. कुब्जा - इंदिरा संत ३. हे महाकवी - दया पवार ४. आईपणाची भीती- पद्मा गोळे ५. लहानपणी कधी तरी - सौमित्र	१५	१
	कविता : ६. कोणत्याही काळातील कवीचा संताप - गणेश वसईकर ७. शहर: एक उदास पोकळी- एकनाथ पाटील ८. माय झाली सरपंच- केशव खटिंग ९. मराठी खरी- बदिउज्जमा बिराजदार १०. मुलं कामावर जात आहेत- राजेश जोशी (हिंदी) (अनुवाद : पृथ्वीराज तौर)	१५	१

*****

सत्र दुसरे
बी. ए. भाग- १ मराठी
(VSC - II) : व्यावसायिक कौशल्ये (उत्तरार्ध)

❖ **उद्दिष्टे : (Objectives)**

१. लेखन कौशल्याचे महत्त्व व उपयोजन समजावून सांगणे.
२. विविध मंचीय कार्यक्रमाचे स्वरूप समजावून सांगणे व रोजगार निर्मिती करणे.
३. मुलाखतीचे कौशल्य विकसित करणे
४. माध्यमांतराचे स्वरूप समजावून सांगून प्रत्यक्ष व्यवसायाच्या व नोकरीच्या संधी निर्माण करणे

❖ **साध्य : (Outcome)**

१. विविध मंचीय कार्यक्रमाचे स्वरूप समजून येण्याने स्वतंत्र व्यवसाय करण्याचे कौशल्य निर्माण होईल.
२. मुलाखत घेण्याचे कौशल्य प्राप्त झाल्याने रोजगाराच्या संधी निर्माण होतील.
३. साहित्याच्या माध्यमांतराच्या अभ्यासाने विद्यार्थ्यांमध्ये लेखन जागृती होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
१.	मुलाखत कौशल्ये १. मुलाखत: व्याख्या व स्वरूप २. मुलाखतीचे प्रकार ३. मुलाखतीची कौशल्ये ४. मुलाखत लेखनाचे स्वरूप	१५	१
२.	माध्यमांतर लेखन कौशल्ये १. माध्यमांतर लेखन: व्याख्या व स्वरूप २. माध्यमांतर लेखनाचे प्रकार ३. माध्यमांतर लेखनाची गरज ४. माध्यमांतर लेखनाची गुण वैशिष्ट्ये	१५	१

*****

सत्र दुसरे
बी. ए. भाग- १ मराठी
(SEC) : कौशल्य विकास

❖ **उद्दिष्टे: (Objectives)**

१. संभाषण कौशल्याचा परिचय करून देणे.
२. भाषिक कौशल्याचा विकास करणे.
३. विद्यार्थ्यांमधील लेखन कौशल्याचा विकास करणे.
४. श्रवण कौशल्याचा विकास करणे.
५. वादविवाद संकल्पना समजून घेणे.

❖ **साध्य: (Outcome)**

१. विद्यार्थ्यांना संभाषण कौशल्याचा परिचय होऊन व्यवहारात वापर करेल.
२. विद्यार्थ्यांमधील लेखन कौशल्याचा विकास होऊन वैचारिक लेखन करेल.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये श्रवण कौशल्याचा विकास होऊन साहित्याची समज येईल.
४. विद्यार्थ्यांला वादविवाद संकल्पनेचे अवलोकन होऊन कौशल्य विकसित होईल.

अ. क्र.	घटक	अध्यापन तासिका	श्रेयांक
१.	भाषण कौशल्य: संकल्पना व स्वरूप १. भाषणाची तयारी- अ) विषयाची निवड ब) विषयाची तयारी २. सादरीकरण – भाषिक उपयोजनाचे ज्ञान ३. प्रभावी भाषणांचे संकलन ४. प्रभावी भाषणांचे संकलन	१५	१
२.	वादविवाद कौशल्य : संकल्पना व स्वरूप १. वादविवाद म्हणजे काय? २. वादविवादासाठी विषयाची निवड ३. प्रत्यक्ष सादरीकरण – (खंडन- मंडन करणे, परीक्षण) ४. वादविवाद स्पर्धेचे आयोजन व सहभाग	१५	१

*****

प्राचार्य डॉ. महेंद्र कदम
अध्यक्ष, मराठी अभ्यास मंडळ